

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет лісового господарства та екології
Кафедра екології

Кваліфікаційна робота
на правах рукопису

Беглов Руслан Ільдарович

УДК 504.453

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

Оцінка впливу на довкілля планової діяльності ДП «Овруцький Лісгосп»

101 «Екологія»

Подається на здобуття освітнього ступеня «Магістр»
кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень. Використання
ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне
джерело

_____ **Р. І. Беглов**
(підпис, ініціали та прізвище здобувача вищої освіти)

Керівник роботи
Піціль А. О.
к.с-г.н., доцент

Житомир – 2022

АНОТАЦІЯ

Беглов Р. І. Оцінка впливу на довкілля планової діяльності ДП «Овруцький Лісгосп». – Кваліфікаційна робота на правах рукопису.

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра за спеціальністю 101 – Екологія. – Поліський національний університет, Житомир, 2022.

У даній кваліфікаційній роботі подані результати впливу на довкілля планованої діяльності зі спеціального використання лісових ресурсів в порядку проведення суцільних рубок головного користування та суцільних санітарних рубок. Представлені результати оцінки факторів довкілля що зазнають впливу при плановій діяльності, а саме рубках головного користування та суцільних санітарних рубках. Проаналізовані технологічні операції що впливають на стан навколишнього природного середовища і оцінений можливий вплив на довкілля.

Ключові слова: екологія, забруднення, оцінка, вода, повітря, ґрунт, заходи.

SUMMARY

Beglov R. I. Assessment of the impact on the environment of the planned activities of the State Enterprise State «OVRUTSK FORESTRY» – Qualification work on the rights of the manuscript. – Manuscript qualification work.

Qualification work for the master's degree in specialty 101 Ecology. – Polissya National University, Zhytomyr, 2022.

This qualification paper presents the results of the environmental impact of the planned activity for the special use of forest resources in the order of continuous felling for main use and continuous sanitary felling. The results of the assessment of the environmental factors that are affected by planned activities, namely main use cuttings and continuous sanitary cuttings, are presented. Technological operations affecting the state of the natural environment are analyzed and the possible impact on the environment is estimated.

Keywords: ecology, pollution, assessment, water, air, soil, measures.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ, СИМВОЛІВ, СКОРОЧЕНЬ І ТЕРМІНІВ	7
РОЗДІЛ 1. ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ ТА МЕТА ОВД В ГАЛУЗІ ЕКОЛОГІЇ.	8
Висновки до розділу 1	11
РОЗДІЛ 2. ХАРАКТЕРИСТИКА ТЕРИТОРІЇ ОБ'ЄКТУ ТА МЕТОДИКА ДОСЛІДЖЕНЬ ПРИ ПРОВАДЖЕННІ ПЛАНОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.	12
2.1. Опис місця планованої діяльності.	12
2.2. Методика розрахунків.	19
2.3. Оцінка за видами та кількістю відходів, скидів, забруднення води, повітря, ґрунту та надр, шумового, вібраційного, при провадженні планованої діяльності.	21
2.3.1. Утворення відходів.	21
2.3.2 Водні ресурси. Забруднення води, скиди.	22
2.3.3. Повітря, викиди в атмосферне повітря.	24
2.3.4. Ґрунтовий покрив.	27
2.3.5. Шум вібрація.	28
Висновки до розділу 2	28
РОЗДІЛ 3. ОЦІНКА ВПЛИВУ НА ДОВКІЛЛЯ ПЛАНОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДП «ОВРУЦЬКИЙ ЛІСГОСП».	31
3.1. Оцінка факторів довкілля що зазнають впливу при плановій діяльності.	31
3.2. Опис і оцінка можливого впливу на довкілля планованої діяльності.	35
3.3. Пропозиції заходів, спрямованих на запобігання, уникнення, зменшення, усунення негативного впливу на довкілля.	37
Висновки до розділу 3	39
ВИСНОВКИ.	40
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.	41
ДОДАТКИ	44-55

ВСТУП

Одним із важливих механізмів участі громадськості в управлінні лісами є процес оцінки впливу на довкілля (ОВД). Оцінка впливу регулюється законодавством і вже десятиліттями успішно працює в багатьох західних країнах.

Держава визначає перелік видів діяльності, які можуть негативно впливати на довкілля. До такої діяльності належать великі та незначні проекти: розробка корисних копалин, будівництво окремих будівель або їх комплексів, будівництво різних типів електростанцій тощо. Замовники такої діяльності повинні пройти процес ОВД перед тим, як отримати дозвіл на виконання робіт.

За результатами процедури відповідальний державний орган приймає рішення про прийнятність чи неприйнятність запланованої діяльності, що в першому випадку дає можливість підприємству отримати необхідні дозволи та розпочати роботи.

Мета роботи – оцінити вплив планової ДП «Овруцький Лісгосп» та запропонувати конкретні природоохоронні заходи щодо зменшення негативного впливу на фактори довкілля. Для досягнення вище наведеної мети ставили наступні завдання:

- дослідити планову діяльність ДП «Овруцький Лісгосп»;
- оцінити за видами та кількістю утворення відходів, скидів, забруднення води, повітря, ґрунту та надр, шумового, вібраційного, при провадженні планованої діяльності ДП «Овруцький Лісгосп»;
- дати опис і екологічну оцінку факторам довкілля що зазнають впливу при плановій діяльності насамперед (утворення відходів, забруднення води, скидів, викиди в атмосферне повітря тощо);
- запропонувати конкретні пропозиції шляхів які будуть спрямовані на запобігання, уникнення, зменшення, усунення негативного впливу на навколишнє середовище.

Об'єкт дослідження – планова діяльність ДП «Овруцький Лісгосп» зі спеціального використання лісових ресурсів в порядку проведення суцільних рубок головного користування та суцільних санітарних рубок.

Предмет дослідження – вплив на фактори довкілля в процесах планової діяльності ДП «Овруцький Лісгосп».

Для виконання поставлених завдань використовували методи математичної статистики (регресійний, дисперсійний,) описовий, математичне моделювання.

Перелік публікацій:

1. **Р.І. Беглов** Охорона та використання лісів Житомирської області. Теоретичне та практичне застосування результатів сучасної науки: матеріали III Міжнародної студентської наукової конференції ГО «Молодіжна наукова ліга». Вінниця: ГО «Європейська наукова платформа» м. Біла Церква, (7 жовтня, 2022 року С 146 – 147. <https://archive.liga.science/index.php/conference-proceedings/issue/view/inter-04.11.2022>

2. **Р.І. Беглов.,** Ю.А. Яценко Я.М. Романенко. Екологічна оцінка загально санітарного стану лісів Житомирської області. "Екологія. Наука. Практика - 2022" Матеріали XVIII Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Житомир, (21 травня 2022 року. Житомир) Поліський національний університет"С. 5 – 6.

3. **Р. І. Беглов.,** Д. Г.Казмерчук. Фітопатологічний стан насаджень берези повислої у лісових насадженнях Житомирського ОУЛМГ: матеріали X Всеукраїнської науково-практичної конференції (24 листопада 2022 року., м. Житомир) Поліський національний університет, 2022. С. 18– 19.

Практичне значення результатів: результати кваліфікаційної роботи можуть бути використанні при розробці та плануванні заходів для зменшення негативного впливу на довкілля зі спеціального використання лісових ресурсів а саме суцільних рубок головного користування та суцільних санітарних рубок в лісозаготівлі та лісовідновленні.

Структура та обсяг роботи: кваліфікаційна робота включає 55 сторінки друкованого тексту 9 таблиць, 5 рисунків та 24 джерел літератури та 2 додатків.

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ, СИМВОЛІВ, СКОРОЧЕНЬ**I ТЕРМІНІВ**

ЗР	– забруднюючі речовини;
ОВД	– оцінки впливу на довкілля;
ГДК	– гранично допустимі концентрації;
ДВЗ	– викиди двигунів (двигун внутрішнього згорання);
ПММ	– паливно-мастильні матеріали;
ТПВ	– тверді побутові відходи;
ЗУ	– закон України;
ДП	– державне підприємство ;
ОБРВ	–орієнтовні безпечні рівні впливу.
Пзув	–показник загального утворення відходів

РОЗДІЛ 1

ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ ТА МЕТА ОВД В ГАЛУЗІ ЕКОЛОГІЇ

Процес ОВД дозволяє вирішити такі проблеми. По-перше, у процесі ОВД усі зацікавлені сторони (особливо громадськість) можуть подати свої побажання щодо заходів, запланованих клієнтом. ОВД спрямований на раннє вирішення конфліктних ситуацій, наприклад, коли місцеві громади виступають проти реалізації заходів, які ще не розпочалися.

ОВД має на меті налагодити діалог між клієнтом та зацікавленими сторонами для розробки консенсусного варіанту здійснення діяльності, яка задовольняє всі сторони діалогу та забезпечує їх максимальну вигоду.

По-друге, процес ОВД обов'язково передбачає практичну оцінку впливу запланованої діяльності на навколишнє середовище. Результатом цієї оцінки є звіт ОВД. Як правило, звіт складається за участю фахівців у відповідній галузі, має науково-дослідницький характер і має на меті:

1) Визначити потенційний негативний вплив планованої діяльності на навколишнє середовище;

2) розробити заходи щодо зменшення або усунення негативних наслідків запланованої діяльності;

3) якщо неможливо вжити заходів для зменшення або усунення впливу, сформулюйте компенсаційні заходи для забезпечення відновлення деяких порушених компонентів навколишнього середовища після завершення проекту.

Обов'язковим елементом програми ОВД є розробка альтернатив запланованим видам діяльності. Альтернативи визначаються як кілька варіантів здійснення запланованої діяльності, відмінних від її основного варіанту. Це може бути інша сфера діяльності, з використанням інших технологій та методів тощо. У процесі ОВД оцінки впливу потребує не лише основний варіант запланованої діяльності, а й її альтернативи.

Варто також розглянути альтернативу «без діяльності», яка дозволяє встановити певну «нульову точку», починаючи з якої можна аналізувати зміни в середовищі під час виконання діяльності. Після проведення ОВД обрані

варіанти запланованих заходів можуть бути замінені на альтернативні, якщо негативний вплив на навколишнє середовище є меншим.

Рисунок 1 – Схема проходження процедури ОВД

У Сполучених Штатах ще в 1969 році ЕРА прийняло Закон про національну екологічну політику. Відтоді АТЗ став обов'язковим у багатьох країнах світу. Процедури ОВД, а також перелік діяльності, що підлягає оцінці, різняться в багатьох країнах, але однією з ключових ідей у цьому процесі залишається активна участь громадськості. Наприклад, запланована вирубка лісу в Сполучених Штатах збирає сотні коментарів від місцевих жителів, громадських організацій та інших зацікавлених сторін. [23]

В Україні ОВД є обов'язковим з 18 грудня 2017 року, коли набув чинності Закон України «Про оцінку впливу на довкілля». Закон визначає перелік видів діяльності, які потребують оцінки впливу. Усі документи, пов'язані з програмою ОВД, доступні у фізичній формі безпосередньо від замовників заходів програми або в електронному вигляді на веб-сайті Національного реєстру ОВД, яким керує Департамент природних ресурсів.[47]

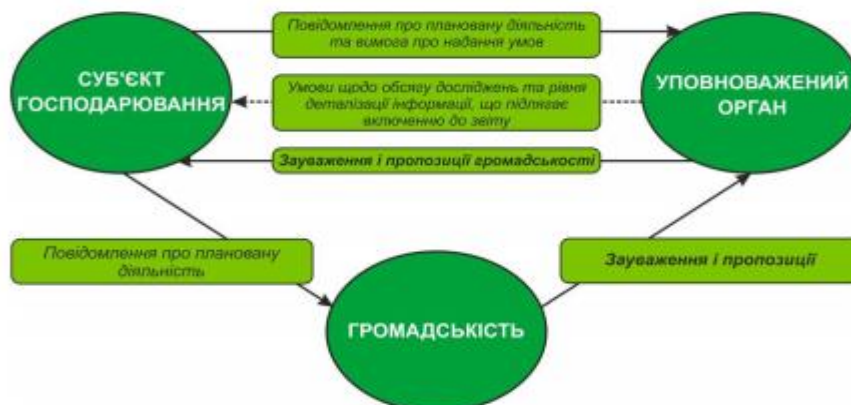

Рисунок 2 – Схема руху документів під час громадського обговорення на стадії скоупінгу

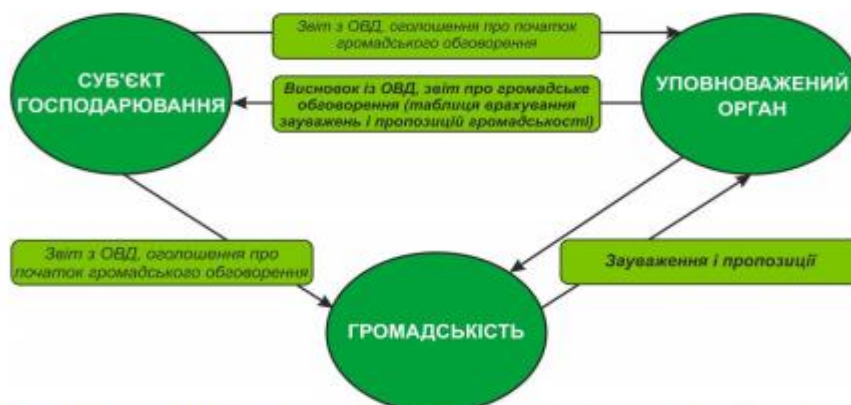

Рисунок 3 – Схема руху документів під час громадського обговорення на етапі аналізу звіту з ОВД

Після громадського обговорення уповноважуючи орган надає лісгоспу висновок про прийнятність запланованої діяльності (якщо діяльність дійсно прийнятна).

У цьому випадку лісгосп може подати заявку на отримання лісорубного квитка. Станом на кінець 2020 року через відсутність необхідних норм і правил деякі лісгоспи використовували певні законні «сірі зони». Насправді, закон не передбачає обов'язкових для отримання конкретних ліцензійних документів, які мають проходити через процедуру ОВД, перш ніж їх можна буде отримати. Деякі підприємства проходять програму ОВД і проводять рубки. Деякі лісгосподарства отримують лісорубні квитки без проходження ОВД, стверджуючи, що вони мають затверджену та погоджену норму рубки. На нашу думку, це суперечить закону, але це питання має бути законодавчо врегульоване найближчим часом.

Висновки до розділу 1:

В розділі викладені основні завдання та мета оцінки впливу на довкілля в галузі екології, схеми проходження документації на різних етапах розробки звітів з оцінки впливу на довкілля.

РОЗДІЛ 2.

ХАРАКТЕРИСТИКА ТЕРИТОРІЇ ОБ'ЄКТУ ТА МЕТОДИКА ДОСЛІДЖЕНЬ ПРИ ПРОВАДЖЕННІ ПЛАНОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

2.1. Опис місця планованої діяльності

Опис місця планованої діяльності ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО „ОВРУЦЬКЕ ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО” скорочена назва ДП „ОВРУЦЬКИЙ ЛІСГОСП” далі – лісове господарство, державне підприємство, що розташоване в північно-східній частині Житомирської області на території Овруцького адміністративного району.

Підприємство включає в себе шість структурних підрозділів (лісництв) – Прилуцьке, Бережестське, Піщаницьке, Овруцьке, Гладковицьке та Ігнатпільське. Нинішнє лісовпорядкування проведено у відповідності з рішеннями першої лісовпорядної наради і технічної наради за підсумками польових робіт. Основні показники проведеного лісовпорядкування наведені в таблиці 1 та на малюнках 4–5.

Таблиця 1.

Основні показники проведеного лісовпорядкування

Показники	Одиниці вимірювання	Обсяги
Площа лісовпорядкування в. т.ч. з використанням ортофотопланів, аерофотознімків, космічних знімків	га	41454,9
Кількість кварталів шт.	шт.	427
Середня площа кварталів: га	га	97,1
Кількість таксаційних виділів	шт.	19285
Середня площа таксаційного виділу	га	2,1
Закладено площадок вибіркових методів таксації	шт.	132
Закладено площадок на визначення сум площ поперечних перерізів деревостанів	шт.	1343
Кількість планшетів шт. 37	шт.	37

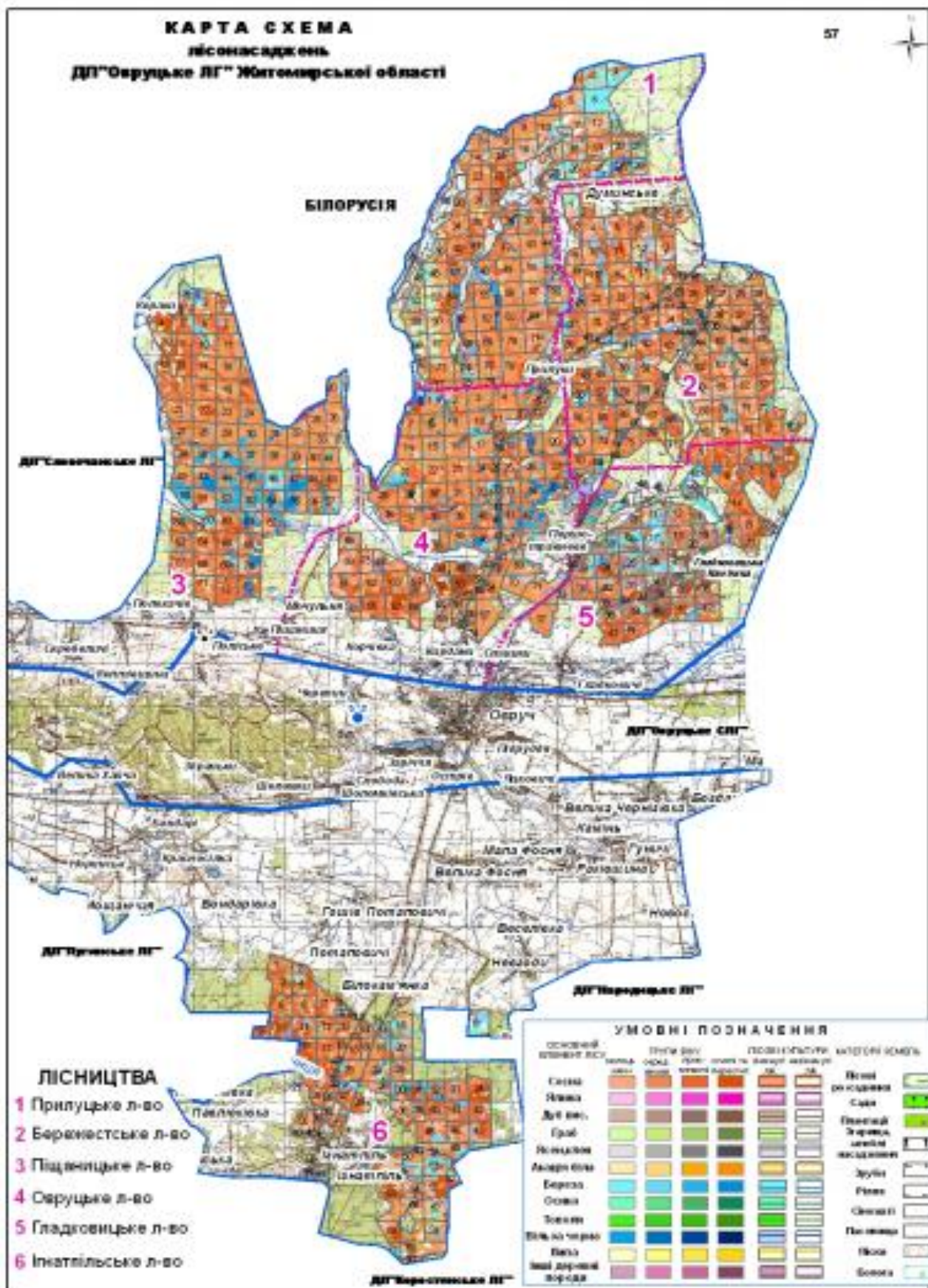

Рис.4 Карта схема ДП Овруцького ЛГ

Характеристика насаджень Овруцького лісгоспу

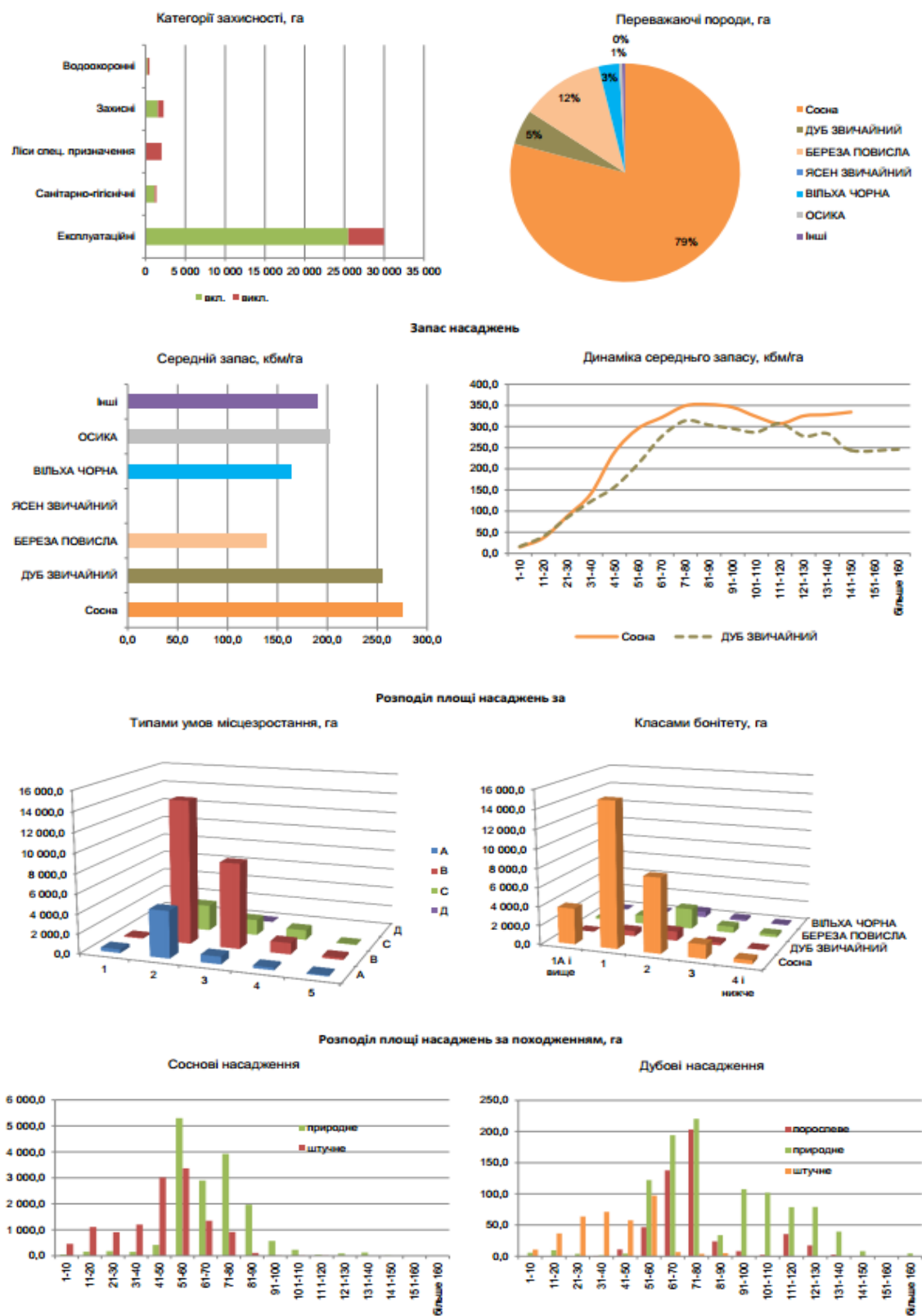

Рис. 5 Характеристика насаджень ДП Овруцького ЛГ

Під час проведення лісовпорядних робіт керувалися Лісовим кодексом України, Законом України «Про охорону навколишнього природного середовища», іншими законодавчими та нормативно-правовими актами України, протоколом першої лісовпорядної наради. Геодезичною (картографічною) основою для складання лісовпорядних планшетів стали матеріали попереднього лісовпорядкування. Для таксації деревостанів використовувались ортофотоплани масштабу 1:10000, задовільної якості, зйомки 2018 року. Зміни, які відбулися в площі лісгоспу за обліковий період, наведено в таблиці 2.

Таблиця 2

Зміна площі за ревізійний період

Найменування лісництв	Найменування адміністративних районів	Площа в га за даним теперішнього лісовпорядкування	Попереднього лісовпорядкування	Земельного балансу станом на 1.01.2018 р.
Прилуцьке	Овруцький 7	7600,0	7600,0	7600,0
Бережестьське	Овруцький 7	8231,1	8231,0	8176,2
Піщаницьке	Овруцький 7	7025,0	7025,0	7270,0
Овруцьке	Овруцький 7	7494,4	7493,0	7493,0
Гладковицьке	Овруцький 7	4908,3	4928,0	4699,8
Ігнатпільське	Овруцький 7	6196,1	5668,0	6069,6
Усього по лісгоспу	Овруцький 7	41454,9	40945,0	41308,6

Згідно лісорослинного районування територія лісгоспу відноситься до зони центрального Полісся, характерною ознакою якого є високий відсоток лісистості та наявності заболочених земель.

Клімат району помірно-континентальний, вологий, з відносно жарким літом і відносно м'якою зимою. Коротка характеристика кліматичних умов, що мають значення для лісового господарства, приведена в таблиці 3, та в додатку №2

Територія лісгоспу за характером поверхні рівнинна з незначним підвищенням в центральній частині, де вклинюється Словечансько-Овруцький

кряж. Від нього іде пониження місцевості у східному та північно-східному напрямку. Ерозійних процесів у лісгоспі не спостерігається. Всі ліси відносяться до рівнинних.

Таблиця 3.

Кліматичні показники.

Найменування показників	Одиниці вимірювання	Значення	Дата
Температура повітря:	градус	+6,4	
–середньорічна градус +6,4	градус	+36,1	
–абсолютна максимальна	градус	+36,1	
–абсолютна мінімальна градус	градус	-34	
2. Кількість опадів на рік	мм	568	
3. Тривалість вегетаційного період	днів	155	
4. Пізні весняні заморозки			19.05
5. Перші осінні заморозки			14.09
6. Середня дата замерзання рік			21.12
7. Середня дата початку паводку			16.03
8. Сніговий покрив:	см		
– товщина см		18	
– час появи			10.12
– час сходження у лісі			10.03
9. Глибина промерзання ґрунту	см	53	

Характеристика рік та водоймищ, розташованих на території лісгоспу наводиться в таблиці 4. Територія лісгоспу розташована в басейнах рік Желонь та Жерев.

Таблиця 4

Характеристика рік та водоймищ

Найменування рік та водоймищ	Куди впадає ріка	Загальна протяжність, км; площа водоймищ, га	Ширина лісових смуг вздовж берегів річок, навколо озер, водоймищ, м згідно нормативів м
р.Желонь (Мухо-єдівський канал)	р.Прип'ять	113,8	400
р.Жерев	р.Уж	105,3	400
р.Дзвінка	р.Ясенець	24,4	150

За ступенем вологості більша частина ґрунтів відноситься до свіжих. На долю лісових ділянок з надмірним зволоженням припадає 8,9 % площі, вкритих лісовою рослинністю лісових ділянок. Болота займають площу 1104,0 га.

Існуючий поділ лісів на категорії (табл. 5) проведено згідно постанови КМ України від 16.04.07р. № 733, «Порядок поділу лісів на категорії та виділення особливо захисних лісових ділянок» та постанови КМ України від 16 вересня 2015 р. № 712 «Про затвердження переліку автомобільних доріг загального користування державного значення».

Таблиця 5.

Категорії лісів

Категорії лісів	Площа за даними лісовпорядкування		
	Загальна,га	в т.ч. лісова	%
Ліси природоохоронного, наукового, історико культурного призначення – разом	2107,9	2076,8	5,1
Заказники	2094,0	2062,9	5,1
Ліси наукового призначення, включаючи генетичні резервати	13,9	13,9	
Рекреаційно-оздоровчі ліси - разом	1536,2	1476,8	3,7
Лісопаркова частина лісів зелених зон	196,0	180,6	0,5
Лісогосподарська частина лісів зелених зон	1275,9	1237,0	3,0
Захисні ліси – разом	3290,9	2984,9	7,9
Ліси уздовж смуг відведення залізниць	1566,4	1416,1	3,7
Ліси уздовж смуг відведення автомобільних доріг	1019,2	943,9	2,5
Ліси уздовж берегів річок, навколо озер, водоймищ та інших водних об'єктів	705,3	624,9	1,7
Експлуатаційні ліси	34519,9	33424,3	83,3
Всього по лісгоспу:	41454,9	39962,8	100

Існуючий поділ лісів на категорії (табл. 5.) проведено згідно постанови КМ України від 16.04.07р. № 733, «Порядок поділу лісів на категорії та виділення особливо захисних лісових ділянок» та постанови КМ України від 16

вересня 2015 р. № 712 «Про затвердження переліку автомобільних доріг загального користування державного значення»

2.2. Методика розрахунків

Розрахунки впливу викидів забруднюючих речовин виконано згідно різноманітних методів та методик при планової діяльності які ми перерахуємо в даному розділі.

Розрахунки викидів забруднюючих речовин на лісосіці під час проведення рубок догляду проводились відповідно до "Збірника показників емісії (питомих викидів) забруднюючих речовин в атмосферне повітря різними виробництвами". Том II. Донецьк 2004 р

Розрахунок викидів пилу при автотранспортних роботах (пиління від тертя шин) Розрахунок виконувався відповідно до «Методического пособия по расчету выбросов от неорганизованных источников в промышленности строительных материалов», Новороссийск, 1985 г.

Розрахунок викидів при роботі спецтехніки (спалювання палива) Розрахунок виконувався згідно Методического пособия по расчету выбросов от неорганизованных источников в промышленности строительных материалов Минстройматериалов 1985 г

Розрахунок викидів при роботі ДВЗ на пропані проводиться відповідно до УДК 662.611:66.074.3. ГКД 34.02.305-2002. "Викиди забруднювальних речовин у атмосферу від енергетичних установок. Методика визначення", м. Київ. 2002р., Збірника показників емісії (питомих викидів) забруднюючих речовин в атмосферне повітря різними виробництвами. ТОМ 1. Донецьк 2004.

Розрахунковий еквівалентний рівнів шуму на відстані 500 м від лісосіки для кожного джерела шуму визначається згідно п.6.2.2 ДСТУ-Н Б В.1.1-35:2013

Відповідно до вимог ДБН В.1.1-31:2013 «ЗАХИСТ ТЕРИТОРІЙ, БУДИНКІВ І СПОРУД ВІД ШУМУ» та ДСП 173-96 «Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів» Сумарний рівень звуку від кількох джерел з постійним шумом, визначався згідно Додатку А, ДСТУ-Н Б В.1.1 -35:2013

Рівні вібрації механізмів нормативних значень визначалися згідно з вимогами ДСН 3.3.6.039-99 «Державні санітарні норми виробничої загальної та локальної вібрації».

2.3. Оцінка за видами та кількістю відходів, скидів, забруднення води, повітря, ґрунту та надр, шумового, вібраційного, при провадженні планованої діяльності

Відповідно до п. 21 ч.2. ст. 3 Закону України "Про оцінку впливу на довкілля" перша категорія видів планованої діяльності та об'єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля і підлягають оцінці впливу на довкілля, включає усі суцільні та поступові рубки головного користування та суцільні санітарні рубки на площі понад 1 гектар; усі суцільні санітарні рубки на територіях та об'єктах природно-заповідного фонду.

У своїй господарській діяльності крім суцільних рубок головного користування та суцільних санітарних рубок площею понад 1 гектар лісове господарство буде застосовувати також інші рубки (рубки догляду, лісовідновні, переформування, пов'язані з реконструкцією, ландшафтні), крім того, під час господарської діяльності будуть застосовуватися суцільні санітарні рубки на площі менше 1 гектару та комбіновані рубки, які хоч і не підпадають під оцінку впливу на довкілля, але в сукупності створюють значний вплив на довкілля та які можливо умовно віднести до кумулятивного впливу планованої діяльності. Кумулятивний ефект це розвиток шкідливого ефекту внаслідок одночасного надходження в організм усіма можливими шляхами хімічних речовин, що мають схожий механізм дії, або посилення інших негативних впливів на довкілля та стан здоров'я людей що виникають від взаємодії кількох сусідніх джерел. Усі рубки, що задіяні при провадженні господарської діяльності взаємодіють на місці провадження діяльності, здійснюють аналогічні впливи на довкілля та посилюють негативні впливи від взаємодії кількох сусідніх джерел, а тому також підлягають

2.3.1. Утворення відходів

На лісосіці обслуговування автотранспорту не проводиться - відходи не утворюються. На лісосіці побутово-санітарне обслуговування робітників не здійснюється - відходи не утворюються. Для санітарних потреб на лісосіці використовується пересувний біотуалет. Обслуговування автотранспорту

здійснюється на території транспортного цеху ДП «Овруцький лісгосп». При централізованому обслуговуванні техніки та автотранспорту.

Враховуючи кількість, склад, клас небезпеки відходів що утворюються при реалізації планованої діяльності, забезпечення поводження з відходами відповідно до вимог чинного законодавства (за класами небезпеки), можна зробити висновок, що негативний вплив на стан навколишнього природного середовища відходами, що утворюються при реалізації планованої діяльності буде допустимим.

Відповідно до ст.17 Закону України «Про відходи», ДП «Овруцький лісгосп» за результатами фактичного утворення відходів буде отримувати: ліцензію на здійснення операцій у сфері поводження з відходами, якщо в результаті діяльності підприємства утворюються відходи для яких Пзув перевищує 1000; декларацію про відходи документ, який згідно з цим Законом подають підприємства господарської діяльності у сфері з відходами, діяльність яких призводить до утворення відходів, для яких показник загального утворення відходів в межах від 50 до 1000. Показник загального утворення відходів (Пзув) - критерій обсягу утворення сміття, що розраховується за формулою $Пзув = 5000 \times M1 + 500 \times M2 + 50 \times M3 + 1 \times M4$, де M1, M2, M3, M4 - маса в тоннах відходів 1, 2, 3 та 4 класів небезпеки відповідно, утворених за попередні роки.

Враховуючи кількість, склад, клас небезпеки відходів що утворюються при реалізації планованої діяльності, забезпечення поводження з відходами відповідно до вимог чинного законодавства (за класами небезпеки), можна зробити висновок, що негативний вплив на стан навколишнього природного середовища відходами, що утворюються при реалізації планованої діяльності буде допустимим.

2.3.2 Водні ресурси. Забруднення води, скиди.

При проведенні робіт на лісосіках негативний вплив на водні об'єкти відсутній, забруднення та засмічення водних ресурсів не відбувається, не відбувається виснаження водних ресурсів або погіршення якості вод,

надходження у водне середовище забруднюючих речовин не відбувається; порушення гідродинамічного режиму поверхневих та підземних вод не відбувається; вплив на гідрологічний та гідрохімічний стан поверхневих водойм відсутній.

На території лісництв розташовані водні об'єкти. Для попередження негативного впливу на стан водних об'єктів, лісові ділянки (смуги лісів) уздовж берегів річок, навколо озер, водоймищ та інших водних об'єктів виведено з категорії експлуатаційних лісів за нормативами згідно з додатком 4 постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку поділу лісів на категорії та виділення особливо захисних лісових ділянок» від 16 травня 2007 року № 733 та віднесені до категорії захисних лісів - нормативна ширина лісових ділянок (смуг лісів) уздовж берегів річок у рівнинній частині

На річках або ділянках водних джерел, що не мають вираженої заплави, ширина лісових смуг визначають нормами від води (у меженний період), а якщо річка розчленована протоки - від берега зовнішньої протоки. У разі русло водного джерела розділена на витoki, що охоплюють високої міжріччя шириною понад 1000м, ширина лісових ділянок приймається на берегах кожній протоці розмежовується так, як і для інших частин водної артерії.

Лісистість функцію захистів навколишнього природного та інженерних об'єктів від негативних факторів фізичних та інших факторів.

Рубки головного користування, особливо суцільні, погіршують водоохоронно-захисну роль лісових масивів. Для попередження негативного впливу рубок під час провадження планованої діяльності:

постійно (протягом року) будуть проводитись роботи з очищення прибережних захисних смуг водних об'єктів від повалених дерев та порубкових решток.

Враховуючи зазначене, при дотриманні вимог чинного природоохоронного законодавства, вплив планованої діяльності на водні об'єкти характеризується як допустимий.

2.3.3. Повітря, викиди в атмосферне повітря.

При реалізації планованої діяльності відбувається вплив на стан атмосферного повітря. Вплив на атмосферне повітря буде здійснювати техніка та автотранспорт, бензопили – викиди забруднюючих речовин двигунів внутрішнього згорання, запилювання атмосфери, шум від двигунів автомобілів та бензопил. Планована діяльність з рубок головного користування проводиться на лісосіках. Лісосіки розташовано в межах однієї області Житомирська область.

На лісосіках використовують однакове обладнання та машини, кліматичні умови однакові, фонові концентрації забруднюючих речовин однакові.

Джерелами забруднення в межах однієї лісосіки є: бензопила - 1 од; трактор колісний – 1 од.; лісовоз - 1 од.

Джерела забруднення атмосфери при реалізації планованої діяльності:

Джерело № 1 – неорганізоване, пиління та викиди від працюючого двигуна бензопили. Для розрахунку приймається: час роботи бензопили – 8 годин/добу; термін роботи на лісосіці 10 діб; кількість використаного бензину на одну бензопилу 1л/годину (80 л/робочий період – 58 кг/робочий період). Відбуваються викиди: пилу деревного, оксиду вуглецю,

вуглеводнів граничних C12-C19, азоту діоксиду, сажі, сірки діоксиду, свинцю, бенз(а)пірену

Джерело № 2 – неорганізоване (пиління, викиди ДВЗ).

Робота трактора з перевезення деревини. Для розрахунку приймається: час роботи трактора – 8 годин/добу; робота протягом 10 діб на одній лісосіці; кількість використаного дизельного пального 2л/годину (160 л/робочий період – 149 кг/робочий період) на один трактор; протягом 8 годин трактор при переміщенні деревини в середньому проходить 30 км. Відбуваються викиди: оксид вуглецю, вуглеводні граничних C12-C19, діоксид азоту, сірчаний ангідрид та бенз/а/пірен від роботи двигуна.

Джерело № 3 – неорганізоване (пиління, викиди ДВЗ). Робота лісовоза. Для розрахунку приймається: час роботи лісовоза – 8 годин/добу; робота

протягом 10 діб на одній лісосіці; кількість використаного газу-пропану 5л/годину (400 л/робочий період – 372 кг/робочий період) на один лісовоз; протягом 8 годин лісовоз при переміщенні деревини проходить 120 км. Відбуваються викиди: оксиду вуглецю, метан, оксиди азоту (у перерахунку на азоту діоксид), закис азоту, діоксид вуглецю, ртуть металева.

Джерело №1. *Розрахунок викидів забруднюючих речовин при роботі бензопили.*

Розрахунки викидів забруднюючих речовин на лісосіці під час проведення рубок догляду (табл. 5).

Більш детальні розрахунки та методики розрахунків викидів забруднюючих речовин при роботі спецтехніки наведено в додатку №1

Проведено у відповідності методик які зазначені в додатку №1 в залежності від використаного палива по питомим викидам. Кількість ЗР, що поступають в атмосферу визначаються шляхом множення величини витрати палива в тонах на відповідні коефіцієнти кількість використаного бензину - 0,058 т/рік час роботи - 80 год/рік, (табл. 5)

Таблиця 5

Розрахунок викидів забруднюючих речовин при роботі спецтехніки

Забруднюючі речовини (ЗР)	Коефіцієнт емісії В	Викиди ЗР	
		г/с	т/рік
Окис вуглецю	0,6	0,121	0,035
Вуглеводні граничні С12-С19	0,1	0,0201	0,0058
Азоту діоксид	0,04	0,0081	0,0023
Сажа	0,00058	0,00012	0,000034
Сірчистий ангідрид	0,002	0,000403	0,000116
Свинець	0,0003	0,0000604	0,0000174
Бенз(а)пірен	0,00000023	0,000000046	0,000000013

Джерело № 2. *Розрахунок викидів забруднюючих речовин при роботі трактора.*

Розрахунок викидів пилу при автотранспортних роботах (пиління від тертя шин)

Розрахунок викидів ЗР при роботі спецтехніки проведено у відповідності до методик в залежності від використаного палива по питомим викидам. Кількість ЗР, що поступають в атмосферу визначаються шляхом множення величини витрати палива в тонах на відповідні коефіцієнти таблиця (додаток№1) кількість використаного дизпалива - 0,149 т, час роботи - 80 год. (табл. 6)

Таблиця 6

Розрахунок викидів при роботі спецтехніки (спалювання палива)

Забруднюючі речовини	Коефіцієнт емісії	Викиди забруднюючих речовин	
		г/с	т/рік
Окис вуглецю	0,1	0,052	0,015
Вуглеводні граничні С12-С19	0,03	0,016	0,0045
Азоту діоксид	0,04	0,021	0,006
Сажа	0,0155	0,008	0,0023
Сірчистий ангідрид	0,02	0,01	0,003
Бенз(а)пірен	0,00000032	0,00000017	0,000000048

Джерело № 3. Розрахунок викидів забруднюючих речовин при роботі лісовоза

Розрахунок викидів пилу при автотранспортних роботах (від тертя шин). Протягом робочого періоду використовується 400 л пропану. Відповідно до збірника показників емісії (питомих викидів) забруднюючих речовин густина пропану в рідкій фазі приймається 516 кг/куб. м.

Отже протягом робочого періоду відбувається використання $0,4 * 0,516 = 0,2064$ т. Загальний щорічний викид забруднюючих речовин в атмосферне повітря від рубок на одну лісосіку становить 0,68 т, в тому числі парникові гази 0,62 т.

Враховуючи зазначене, при дотриманні вимог чинного природоохоронного законодавства, вплив планованої діяльності на атмосферне повітря характеризується як допустимий.

2.3.4. Грунтовий покрив

Проведення рубок головного користування, а саме технології та машини що використовуються для транспортування деревини може негативно вплинути на стан ґрунтів. На лісосіках суцільних рубок вже в перший рік після рубки можуть різко змінюватись фізичні властивості ґрунту. На волоках глибиною 10 см порівняно з ґрунтом непошкоджених ділянок у 3-6 разів може знижуватись водопроникність ґрунту. Стан поверхні ґрунту на суцільних лісосіках, як правило, значно гірший, ніж при поступових рубках, і погіршується в результаті нераціональних способів трелювання деревини.

Механічні пошкодження ґрунту пов'язані з роботою транспорту. Механічні порушення ґрунтового покриву полягають у переущільненні шару ґрунту. Ущільнення ґрунту відбувається в наслідок надмірного тиску на ґрунт ходовими системами транспортних засобів та іншої техніки. Щільний ґрунт у сухому стані чинить суттєвий опір розвитку кореневої системи рослин, погано фільтрує воду, для обробки потребує додаткових витрат.

Змішування ґрунту верхніх горизонтів може призвести до зменшення запасу гумусу у кореневмісному шарі. При значній зволоженості ґрунтів виникає деградація ґрунтів, процес руйнування ґрунтів під впливом тимчасових водних потоків призводить до водної ерозії ґрунтів.

Тимчасові водні потоки виникають при затопленні лісів паводковими або зливовими водами. Враховуючи зазначене, з метою запобігання та зменшення негативного впливу на ґрунти при реалізації планованої діяльності будуть проводитись наступні заходи:

-під час заготівлі деревини застосовуватимуться технології, машини і механізми, що забезпечують найменше пошкодження ґрунтів; -для попередження виникнення ерозійних процесів в ґрунтах, місця проїзду агрегатних лісових машин укладаються порубковими рештками (сучки, гілля, верхівки дерев, інші відходи, не віднесені до ліквіду з крони);

-після закінчення лісозаготівель приводять лісові ділянки у стан, придатний для використання за призначенням, у разі потреби здійснюють протиерозійні заходи (влаштування фашин і плетених загорож, земляних валів,

водовідводів, вирівнювання заглиблень на волоках), ремонтують пошкоджені під'їзні дороги;

-для попередження створення заторів та наступного підтоплення паводковими водами лісу, після закінчення лісозаготівель проводять очищення русел водотоків від порубкових решток;

Для попередження негативного впливу на ґрунти, планована діяльність буде виконуватися з урахуванням вимог Закону України «Про охорону земель»[25].

Незначний обсяг викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря при реалізації планованої діяльності не вплине на стан та якість ґрунтів. З врахуванням зазначеного, за умови виконання вимог чинного законодавства та спеціальних заходів - вплив на ґрунти при реалізації планованої діяльності буде допустимим.

2.3.5.Шум вібрація

Джерелом шуму при реалізації планованої діяльності в межах однієї лісосіки буде бензопилка та автотранспорт. Планована діяльність не відноситься до підприємств, виробництв та споруд для яких встановлюється санітарно-захисна зона.

Найближчі житлові будинки розташовані на відстані більше 500 м від лісосік. Оцінка шумового режиму при реалізації планованої діяльності буде виконуватися для відстані 500 м.

Аналіз та оцінка шумового режиму при реалізації планованої діяльності виконується відповідно до вимог ДБН В.1.1 -31:2013 «ЗАХИСТ ТЕРИТОРІЙ, БУДИНКІВ І СПОРУД ВІД ШУМУ», за методикою наведеною в ДСТУ-Н Б В.1.1 -35:2013 «Настанова з розрахунку рівнів шуму в приміщеннях і на територіях». Результати розрахунків наведені в таблиці 7 та в додатку № 1

Таблиця 7

Розрахунки рівнів шуму на відстані 500 м

Назва та тип обладнання	Рівень шуму, за технічною характеристикою, дБА	Рівень шуму на відстані 500 м, дБА
Трактор колісний	90	18,03
Лісовоз на базі ЗИЛ 130	90	18,03
Бензопила	100	21,1

Відповідно до вимог ДБН В.1.1-31:2013 максимальний рівень звуку в житлових приміщеннях квартир денний - 55 дБА, нічний - 45 дБА, а на території що прилягає до житлових будинків відповідно денний 70 дБА, нічний 60 дБА. Як видно із розрахунків, фактичний розрахунковий рівень звуку не перевищує нормативний..

Вібрація, та акустичні коливання які утворюються при роботі бензопил, машин та механізмів, автотранспорту носять локальний, обмежений характер та не мають істотного впливу на населення на прилеглій території та на довкілля.

Локальна вібрація можлива лише на окремих частинах техніки, технологічні процеси не передбачають значних вібрацій механізмів.

Техніка що використовується при реалізації планованої діяльності не являється джерелом вібрації яке може вплинути на стан довкілля або стан здоров'я населення.

Висновки до розділу 2:

1. В розділі стисло представлена характеристика кліматичних умов, опис місця планованої діяльності, наведені показники існуючого поділу лісів на категорії ДП «Овруцький Лісгосп».

2. Дана оцінка за видами та кількістю відходів, скидів, забруднення води, повітря, ґрунту та надр, шумового, вібраційного, при провадженні планованої діяльності.

3. Висвітлена методика розрахунків забруднюючих речовин виконаних згідно різноманітних методів та методик при планової діяльності.

РОЗДІЛ 3.

ОЦІНКА ВПЛИВУ НА ДОВКІЛЛЯ ПЛАНОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДП «ОВРУЦЬКИЙ ЛІСГОСП»

3.1. Оцінка факторів довкілля що зазнають впливу при плановій діяльності

Основними видами впливу на довкілля при реалізації планованої діяльності є: забруднення атмосфери викидами газоподібних і зважених речовин при роботі двигунів техніки; пилоутворення, утворення відходів.

Головні чинники - технологічні операції що впливають на стан навколишнього природного середовища (фактори довкілля) при реалізації планованої діяльності наведено в таблиці 8.

Планована діяльність ймовірно може вплинути на стан наступних факторів довкілля та здоров'я населення:

Стан здоров'я населення. Планована діяльність не вплине на стан здоров'я населення через короткотривалий термін робіт на лісосіці (10 діб на лісосіку), незначні викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від двигунів внутрішнього згоряння – вплив допустимий. При реалізації планованої діяльності відсутні значні чинники що можуть вплинути на здоров'я населення, а саме: відсутні стаціонарні джерела впливу (організовані джерела викиду) що діють на протязі тривалого періоду часу та можуть вплинути на стан здоров'я; відсутні джерела забруднення водних об'єктів; планована діяльність реалізується на значній відстані від житлової забудови. Шум в межах нормативного. Вплив на здоров'я населення вважається допустимим;

Стан флори (рослинний світ). Рубка стиглого лісу - активна форма впливу на ліс, яка помітно змінює його природу, що, насамперед, порушує нормальний хід поновлювальних процесів, бо змінюється навколишнє середовище внаслідок зміни світлового і теплового режимів, режиму зволоження ґрунту тощо. У свою чергу, все це впливає на надґрунтовий покрив, гідрологічні умови і, у цілому, на водоохоронні, ґрунтозахисні та інші функції лісу. Внаслідок реалізації планованої діяльності можливий вплив на

просторове, видове, популяційне та ценотичне різноманіття об'єктів рослинного світу.

Таблиця 8

Технологічні операції що впливають на стан навколишнього природного середовища

Вид діяльності	Технологічна операція	Техніка	Можливий вплив на довкілля
Рубки головного користування, догляду, санітарні, інші	Звалювання деревини	Бензопила	Викиди забруднюючих речовин при роботі двигунів внутрішнього згоряння, пиління Шум. Пошкодження підліску. Зміна природнього ареалу тварин та рослин.
Рубки головного користування, догляду, санітарні, інші	Трелювання	Трактор колісний с гідрозахватом	Викиди забруднюючих речовин при роботі двигунів внутрішнього згоряння Шум. Ущільнення та пошкодження ґрунту. Пошкодження підліску. Зміна природнього ареалу тварин та рослин.
Рубки головного користування, догляду, санітарні, інші	Очищення від гілля. Розкрязування	Бензопила	Викиди забруднюючих речовин при роботі двигунів внутрішнього згоряння, пиління. Шум. Відходи
Рубки головного користування, догляду, санітарні, інші	Навантаження. Транспортування	Трактор колісний с гідрозахватом. Лісовоз	Викиди забруднюючих речовин при роботі двигунів внутрішнього згоряння. Пиління

Стан фауни (тваринний світ). Дерева виконують величезну кількість функцій, є місцем розмноження тварин, забезпечують життєві потреби великої кількості тварин та рослин. Видалення дерев при рубках знижує площі для забезпечення життєвих потреб тварин. Робота машин та механізмів, наявність людей є фактором неспокою для тварин. Для зниження впливу на тваринний

світ, відповідно до вимог Закону України «Про тваринний світ» підприємство буде призупиняти з 1 квітня до 15 червня кожного року проведення рубок в місцях розмноження диких тварин (відтворювальних ділянках) під час сезону тиші.

Стан земель, ґрунтів. Планована діяльність буде провадитися на лісосіках. На лісосіках суцільних рубок вже в перший рік після рубки можуть різко змінюватись фізичні властивості ґрунту. На волоках глибиною 10 см порівняно з ґрунтом непошкоджених ділянок у 3-6 разів може знижуватись водопроникність. Стан поверхні ґрунту на суцільних лісосіках, як правило, значно гірший, ніж при поступових рубках, і погіршується в результаті нераціональних способів трелювання деревини.

Значно впливає на ґрунт - трелювання зрубаних дерев. При проведенні цієї операції влітку трактори значною мірою порушують поверхневий шар ґрунту. Фізичні властивості глинистих ґрунтів погіршуються за рахунок ущільнення, на сирих ґрунтах можуть утворюватися вибоїни, в яких потім з'являється вода і починається процес заболочування. На пагорбах вибоїни викликають ерозію ґрунту. Особливо сильно ґрунт пошкоджується у місцях крутих розворотів тракторів. Найбільші пошкодження ґрунтів спостерігаються при безсистемному звалюванні й трелюванні дерев.

Стан вод (поверхневих та підземних). При реалізації планованої діяльності скиди в поверхневі та підземні водні об'єкти відсутні. Негативний вплив на якість водних об'єктів відсутній. Планована діяльність може вплинути на гідрологічний стан поверхневих вод через забруднення водотоків порубковими рештками. Забруднення та засмічення водних ресурсів не відбувається, не відбувається виснаження водних ресурсів або погіршення якості вод. Вплив на ґрунтові води відсутній. Планована діяльність не призведе до зміни гідрологічного та гідрохімічного стану поверхневих та підземних вод при забезпеченні виконання вимог чинного законодавства;

Стан повітря. Вплив на стан повітря при реалізації планованої діяльності в межах діючих нормативів. При реалізації планованої діяльності

головні забруднюючі речовини виділяються: при роботі двигунів внутрішнього згоряння техніки та автотранспорту (вуглецю оксид, вуглеводні, азота диоксид, сажа, сірчаний ангидрид, бенз/а/пирен); незначне пилоутворення. Викиди автотранспорту нормовані - будуть відповідати нормативам вмісту забруднюючих речовин у відпрацьованих газах автотранспорту.

Вплив на атмосферне повітря прямий, короткостроковий, тимчасовий, обмежений терміном виконання робіт, носить локальний характер – виключно в зоні проведення робіт. Інтенсивність впливу на атмосферне повітря незначна - сумарний викид становить 0,68 т на одну лісосіку. Вплив на довкілля вважається допустимим.

3.2. Опис і оцінка можливого впливу на довкілля планованої діяльності.

При реалізації планованої діяльності, а саме рубках головного користування та суцільних санітарних рубках здійснюються наступні технологічні операції: звалювання деревини, чищення від гілля та розкряжування виконуються за допомогою бензопили; трелювання, навантаження, транспортування здійснюються за допомогою трактора та автотранспорту. При виконанні технологічних операцій можливий вплив на довкілля: викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря; шум; утворення відходів; вплив на ґрунти. Через вирубку деревини, зменшення деревостану в лісі можливий вплив планованої діяльності на гідрологічний стан водних об'єктів, флору та фауну.

При реалізації планованої діяльності може виникати ерозія ґрунтів, ущільнення ґрунту, зміни в продуктивності ґрунту. Водна ерозія ґрунтів може виникати на пагорбах через затримку та накопичення опадів у пониженнях місцях та наступне стікання їх у водні об'єкти.

У випадку концентрації на волоках поверхневого стоку з сусідніх ділянок, вони стають чинником, що сприяє пришвидшенню добігання схилового стоку до русла. Територія планованої діяльності має переважно рівнинний характер через що водна ерозія ґрунтів не виникає.

Звалювання та транспортування деревини призводить до викиду забруднюючих речовин в атмосферне повітря - викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від двигунів внутрішнього згоряння, пиління при роботі бензопили. Вплив на атмосферне повітря прямий, короткостроковий, тимчасовий, обмежений терміном виконання робіт, носить локальний характер – виключно в зоні проведення робіт.

При проведенні робіт виникають відходи деревини. Розрахункова очікувана кількість відходів при проведенні робіт протягом року на всіх лісосіках становить до 5,8 тис.т. Вплив від утворення відходів опосередкований – при утилізації.

Основним видом можливого впливу планованої діяльності на водні об'єкти є забруднення водотоків відходами виробництва, порушенням гідрологічного режиму водних об'єктів.

По території ДП «Овруцький лісгосп» протікають річки р.Желонь (Мухомедівський канал), р.Жерев та р.Дзвінка. При лісозаготівельних роботах що виконуються ДП «Овруцький лісгосп» негативний вплив зведен до мінімуму як внаслідок обмеження проведення рубок головного користування поблизу водних об'єктів.

При забезпеченні виконання ДП «Овруцький лісгосп» вимог чинного законодавства гідрологічний стан наявних річок не порушиться. Відмова від рубок та використання сучасних зберігаючих технологій транспортувальних і трелювальних робіт дозволить поєднати необхідність задоволення потреб у деревині та виконання лісом захисних функцій. При реалізації планованої діяльності транскордонний вплив не передбачається.

3.3. Пропозиції заходів, спрямованих на запобігання, уникнення, зменшення, усунення негативного впливу на довкілля.

Короткий опис заходів, які розроблено для реалізації під час провадження планованої діяльності для зменшення негативного впливу на довкілля представлено в таблиці 9

Таблиця 9

Опис заходів для зменшення негативного впливу на довкілля

Фактор довкілля	Потенційні негативні впливи	Опис передбачених заходів на запобігання негативного впливу
Лісозаготівля		
Ґрунти	В результаті пошкодження ґрунтів, збільшується небезпека появи ерозії	Призупиняти роботи під час перезволоження верхнього шару ґрунту; розміщувати навантажувальні площадки в легкодоступних місцях
	Влаштування волоків на схилах призводить до зсувів ґрунту	Використовувати природозберігаючі технології й техніку, мінімізувати кількість волоків. Укріплювати трельовальні волоки порубковими рештками
	Ущільнення ґрунтів, зміна структури, зниження їхньої водопроникності та водоутримуючої здатності	Залишати порубкові рештки для перегнивання на лісосіці
	Внаслідок великої кількості порубкових решток підвищується пожежна небезпека	Спалювання порубкових решток проводити під час пожежобезпечного періоду та з дотриманням всіх правил протипожежної безпеки
	Забруднення ґрунту нафтопродуктами та відходами	Забезпечувати безпечне використання й зберігання ПММ для запобігання можливого забруднення ґрунту. Влаштувати місце заправки бензопил або використовувати гумові коврики. На верхніх складах, пунктах заправки ПММ, місцях заправки техніки у лісі, повинен знаходитись готовий до використання абсорбент (мішечок із піском або сухою тирсою). Тверді відходи (шини, пляшки,

		промаслене ганчір'я, сміття тощо) повинні вивозитись з лісу та утилізуватись допустимим способом.
Рослинність	Потенційно можливий вплив може призвести до зменшення біорізноманіття лісових видів, або заміни їх іншими видами	Виявляти і заносити до технологічних карт місця зростання рідкісних і зникаючих рослинних видів, що зустрічаються на ділянці.
	Зменшення кількості підросту в результаті проведення лісогосподарських заходів	Вибирати метод та сезон проведення рубки, що гарантує збереження благонадійного підросту господарсько- цінних порід для лісовідновлення природнім шляхом
Фауна	Потенційно можливий фактор руйнування середовища існування, порушення спокою диких тварин внаслідок проведення рубок. Присутність машин і людей при лісозаготівлі порушують спокій диких тварин.	Виявляти і заносити до технологічних карт місця зростання рідкісних і зникаючих видів, що зустрічаються на ділянці, планувати та виконувати заходи з їх охорони.
Водний режим території	Водоутримуюча здатність ґрунтів знижується на зрубках, що призводить до збільшення поверхневого стоку	Зберігати лісову рослинність у буферній зоні на берегах водоймищ. Забезпечувати безпечне використання й зберігання ПММ для запобігання можливого забруднення вод
Лісовідновлення		
Ґрунти	Ґрунтова ерозія після підготовки ґрунту на ділянках	Відновлювати лісовий покрив якомога швидше. Не проводити суцільну підготовку ґрунту на крутих схилах, нестабільних або ерозійно-небезпечних ґрунтах
	При використанні	Використовувати природозберігаючі

	машин і механізмів потенційно можливе ущільнення та забруднення ПММ	технологію та техніку або виконувати роботи вручну. Забезпечувати безпечне використання й зберігання ПММ
--	---	--

Висновки до розділу 3:

1. Представлені результати оцінки факторів довкілля що зазнають впливу при плановій діяльності, а саме рубках головного користування та суцільних санітарних рубках. Проаналізовані технологічні операції що впливають на стан навколишнього природного середовища і оцінений можливий вплив на довкілля.

2. Запропоновані різноманітні заходів, які будуть спрямовані на запобігання, уникнення, зменшення, усунення негативного впливу на довкілля під час провадження планованої діяльності.

ВИСНОВКИ

1. При складанні карт процесів розробки лісосіки враховувати вимоги Законів України «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про рослинний світ». Заготівля лісів при використанні лісових ресурсів у порядку рубок користування проводити в стиглих деревостанах, під час рубань головного рубання не забороняється рубання та шкодити: цінних і рідкісних деревостанів, внесених в Червону книгу України; рубка проходить за технологіями, які зберігають дерева та підріст.

2. Вплив на кліматичні та метеорологічні умови не передбачається. Можливий вплив виробництва на атмосферне середовище передбачає здійснюється мінімальний викид речовини при роботі двигуна трактора та авто техніки під час вивезення деревини, роботи автодвигунів бензопилок в процесах час звалювання деревини.

3. Ґрунтовий покрив – спостерігається незначне погіршення лісової підстилки під час переміщення та трелювання асортименту продукції. Відповідно до вимог «Санітарних правил в лісах України» залишення на лісосіці сухостійних, повалених дерев 1-го ярусу покращить біорізноманіття флори та фауни.

4. Можливий вплив вплив на фауну через збільшення рівнів шумового забруднення під час транспортування та заготівлі продукції.

5. Планована діяльність ДП «Овруцький лісгосп» відноситься до першої категорії видів діяльності та об'єкта, які здійснюють значний вплив на навколишнє середовище і впливає довкілля, а саме: п. 21, ч. 2, ст. 3 ЗУ «Про оцінку впливу на довкілля».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про оцінку впливу на довкілля : Закон України від 23.05.2017 р. № 2059-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2059-19#Text>.
2. Алексеєва Є. Популярний коментар до Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» / Є. Алексеєва; за заг. ред. О. Кравченко. – Львів : Вид-во «Компанія “Манускрипт”», 2018. – 60 с. – Режим доступу : http://epl.org.ua/wpcontent/uploads/2018/11/Komentar_do_zakony_OVD_netversia.pdf.
3. Про затвердження Порядку передачі документації для надання висновку з оцінки впливу на довкілля та фінансування оцінки впливу на довкілля та Порядку ведення Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля : Постанова КМУ від 13 грудня 2017 р. № 1026 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1026-2017-%D0%BF#Text>.
4. Про затвердження критеріїв визначення планованої діяльності, яка не підлягає оцінці впливу на довкілля, та критеріїв визначення розширень і змін діяльності та об'єктів, які не підлягають оцінці впливу на довкілля : Постанова КМ України від 13 грудня 2017 р. № 1010.
5. Про затвердження Порядку проведення громадських слухань у процесі оцінки впливу на довкілля : Постанова КМ України від 13 грудня 2017 р. № 989.
6. Про стратегічну екологічну оцінку : Закон України : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2354-19#Text>.
7. Оцінка впливу на довкілля: міжнародні стандарти, досвід інших країн і передумови до запровадження нової моделі оцінки впливу на довкілля в Україні та її основні елементи [Електронний ресурс] / С. Вихрист, Є. Єндрюшка, Н. Мікуліч та ін. – Київ, 2018. – 141 с. (електронне видання).

8. Directive 2011/92/EU on the assessment of the effects of certain public and private projects on the environment [Electronic resource]. – Access mode :https://ec.europa.eu/environment/eia/pdf/EIA_Directive_informal.pdf.

9. Алексєєва Є. Оцінка впливу на довкілля: можливості для громадськості : посібник / Є. Алексєєва; за заг. ред. О. Кравченко. – Львів : Вид-во «Компанія “Манускрипт”», 2017. – 36 с.

10. Вплив (не)допустимий: як покращити оцінку впливу рубок на довкілля [Електронний ресурс]. – Режим доступу :http://epl.org.ua/wpcontent/uploads/2020/06/OVD_rubok_lisu_versiya_OK_clean_posylannya_1.pdf.

11. Методичні рекомендації з розробки звіту з оцінки впливу на довкілля в галузі лісового господарства [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mepr.gov.ua/documents/2749.html>.

12. Сайт Європейської Комісії щодо оцінки впливу на довкілля [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ec.europa.eu/environment/eia/eialegalcontext.htm>.

71

13. Алексєєва Є. Оскарження висновків з оцінки впливу на довкілля в суді / Є. Алексєєва; за заг. ред. О. Кравченко. – Львів : Вид-во «Компанія “Манускрипт”», 2019. – 24 с.

14. Шутяк С. Постатейний коментар до Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» / С. Шутяк; за заг. ред. О. Кравченко. – Львів : Вид-во «Компанія "Манускрипт"», 2019. – 128 с.

15. Протокол про Стратегічну екологічну оцінку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_b99#Text.

16. Конвенція про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_272#Text.

17. Методичні рекомендації із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://menr.gov.ua/files/docs/nakazy/2018/nakaz_296.pdf.

- 18.Протокол Європейської економічної комісії ООН про стратегічну екологічну оцінку [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.youtube.com/watch?v=dLMN6eg9prA>.
- 19.Рекомендації щодо включення кліматичних питань до документів державного планування [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://mepr.gov.ua/news/34766.html>.
- 20.Про екологічну експертизу: Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 8. – С. 54.
- 21.Екологічний аудит : Посібник з екологічного менеджменту і екологічного аудиту / В. Я. Шевчук, Ю. М. Саталкін, В. М. Навроцький та ін. – К. : Символ-Т, 2015. – 221 с.
- 22 National Environmental Policy Act. URL: <https://www.epa.gov/laws-regulations/summarynational-environmental-policy-act>
- 23 Introduction to environmental impact assessment: principles and procedures, process, practice and prospects. URL: http://125.234.102.146:8080/dspace/bitstream/DNULIB_52011/5039/1/introduction_to_enviromental_impact_assessment.pdf
- 24.Реєстр ОБД. URL: <http://eia.menr.gov.ua/search>
25. Закон України Про охорону земель (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, № 39, ст.349).